

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nader rapport wetsvoorstel wijziging WGS i.v.m.
waarborgen parlementaire betrokkenheid bij aanwijzing
van andere samenwerkingsverbanden

Datum
24 augustus 2023

Ons kenmerk
4864228

1. Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft medio juli advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van het wetsvoorstel Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS). Dat wetsvoorstel beperkt de mogelijkheid uit de WGS om bij algemene maatregel van bestuur andere¹ samenwerkingsverbanden te regelen tot spoedsituaties waarin de totstandkoming van een wet niet kan worden afgewacht. Een amvb die een samenwerkingsverband regelt, mag volgens dit wetsvoorstel alleen nog tijdelijk gelden, voor de tijd die nodig is om een wetswijziging tot stand te brengen om het betreffende samenwerkingsverband alsnog in de wet te regelen. Het advies bij dit wetsvoorstel heeft een dictum b gekregen. Dat wil zeggen dat de Afdeling een opmerking bij het voorstel heeft en adviseert om daarmee rekening te houden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het nader rapport en het aangepaste wetsvoorstel en met de aanbieding daarvan aan de ministerraad, en indien de behandeling niet leidt tot inhoudelijke aanpassingen, tevens met aanbieding aan de Koning met het oog op indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- Dit wetsvoorstel geeft opvolging aan een onderdeel van de [voorlichting](#)² die de Afdeling in november 2021 heeft uitgebracht over de WGS.
- U hebt toegezegd met een aanpassing van de WGS dit advies op te volgen.
- In het advies bij dit aanpassingswetsvoorstel stelt de Afdeling voor om de nahangprocedure te laten vervallen voor een tijdelijke amvb die een ander samenwerkingsverband regelt, omdat die dubbelop is. Voorgesteld wordt dit advies te volgen (zie §4.2).

4. Toelichting

4.1 Doel wetsvoorstel

Het doel is om de parlementaire betrokkenheid bij de aanwijzing van andere samenwerkingsverbanden beter te waarborgen door de democratische legitimatie

¹ Met "ander samenwerkingsverband" wordt bedoeld: een ander samenwerkingsverband dan de vier (clusters van) samenwerkingsverbanden die in de WGS zelf zijn geregeld. Het Financieel Expertisecentrum, de Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV), de Regionale Informatie en Expertisecentra en de Zorg- en Veiligheidshuizen.

² Kamerstukken I 2021/22, 35447, H, blz. 9-10.

te versterken en te voorkomen dat het parlement als medewetgever op afstand staat bij de aanwijzing van nieuwe samenwerkingsverbanden. De hoofdregel zal voortaan zijn dat een samenwerkingsverband bij wet wordt aangewezen, waarbij het reguliere wetgevingstraject zal worden gevolgd. Alleen in spoedsituaties zal een samenwerkingsverband in eerste instantie bij amvb kunnen worden aangegaan. Daarover gaat dit wetsvoorstel. Ook dan zal steeds een wet moeten volgen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector staats- en bestuursrecht

Datum
24 augustus 2023

Ons kenmerk
4864228

4.2 Nahangprocedure

Wanneer de regering in een spoedeisende situatie een nieuw samenwerkingsverband per amvb aanwijst, geldt er op grond van artikel 3.3 van de WGS, zoals thans aanhangig bij de Eerste Kamer, tevens een verplichting tot het volgen van een nahangprocedure. Dit houdt in dat na publicatie van de amvb het parlement een periode van vier weken krijgt waarin één van beide Kamers met een absolute meerderheid kan verzoeken om het in de amvb geregelde onderwerp bij wet te regelen. In de aan de Afdeling aangeboden versie van het wetsvoorstel was de nahangprocedure gehandhaafd.

De Afdeling adviseert de nahangprocedure te schrappen. Enerzijds omdat de verplichting tot het volgen van een nahangprocedure (of voorhangprocedure) op gespannen voet kan staan met het spoedkarakter van de situaties waarin nieuwe samenwerkingsverbanden per amvb kunnen worden geregeld. Anderzijds omdat de parlementaire betrokkenheid voldoende wordt gewaarborgd doordat de regering zo spoedig mogelijk een wetsvoorstel moet indienen om het nieuwe samenwerkingsverband in de WGS op te nemen. Het handhaven van de nahangprocedure is in die zin volgens de Afdeling dubbelop en niet noodzakelijk. De Afdeling schetst hiermee overtuigend waarom een nahangprocedure niet in de rede ligt in de voorliggende situatie, waarin een onderwerp tijdelijk bij amvb mag worden geregeld, in afwachting van de totstandkoming van een wet die de amvb vervangt ("tijdelijke delegatie"). Het parlement oefent zijn invloed uit in de vorm van het wel of niet aannemen of aanpassen van dat wetsvoorstel. Als het parlement het wetsvoorstel verwerpt, moet de tijdelijke amvb onmiddellijk worden ingetrokken. De parlementaire betrokkenheid is aldus gewaarborgd. Als er voor de tijdelijke amvb ook een nahangprocedure moet worden gevolgd, dan zou dat inderdaad dubbelop zijn en op gespannen voet kunnen staan met het spoedeisende karakter van de situaties waarin een samenwerkingsverband tijdelijk bij amvb kan worden geregeld.

In de aangepaste stukken is daarom de nahangprocedure geschrapt. Paragraaf 4 van de memorie van toelichting is, daarmee rekening houdend, aangepast.

4.3 Politieke context

Gelet op de eerdere schriftelijke inbreng van de Eerste Kamer lijkt het aannemelijk dat de Eerste Kamer de kern van het wetsvoorstel steunt. In de Tweede Kamer is een motie verworpen waarin werd verzocht een voorhangprocedure voor te schrijven voor amvb's die andere (spoed)samenwerkingsverbanden aanwijzen (motie Dekker-Abdulaziz c.s. (D66), Kamerstukken 35447, nr. 23).³

De vormgeving van de parlementaire betrokkenheid is op diverse dossiers voortdurend onderwerp van discussie geweest. Te denken valt onder meer aan de

³ SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Den Haan, PvdA, PvdD, D66, Omtzigt, BBB en FVD stemden vóór en ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, JA21, PVV en Groep Van Haga tegen.

covid-wetgeving, waarbij het parlement voor- en nahangprocedures en andere vormen van zeggenschap heeft bedongen om invloed uit te oefenen op (voorgenomen) wet- en regelgeving. Het is daarom denkbaar dat het schrappen van de nahangprocedure in dit wetsvoorstel, zelfs als dat is bedoeld om een dubbele weg te nemen, toch kritisch wordt ontvangen in de TK. Wat de demissionaire status van het kabinet betekent voor dit aanpassingswetsvoorstel van de WGS, is lastig te voorspellen. Het is mogelijk dat de Tweede Kamer dit aanpassingswetsvoorstel controversieel verklaart. Mocht dat gebeuren, dan staat dat los van de wetsprocedure van de WGS zelf, die in de Eerste Kamer aanhangig is.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector staats- en bestuursrecht

Datum
24 augustus 2023

Ons kenmerk
4864228

4.4 Update behandeling WGS in Eerste Kamer

De commissie JenV van de Eerste Kamer heeft op 11 juli (dus vlak na de val van het kabinet) besloten dat zij op 12 september a.s. een werkbezoek aan de Autoriteit Persoonsgegevens aflegt. Dit werkbezoek dient als kennismaking van de commissie JenV met het bestuur van de AP en ter bespreking van het zeer kritische advies van de AP uit november 2021 over de WGS. Op 26 september zal de commissie JenV nadere schriftelijke vragen indienen over het wetsvoorstel WGS.

In een eerdere procedurevergadering (27 juni) werd een oproep van CDA-senator Van Toorenburg gesteund om zo snel mogelijk na het zomerreces de plenaire behandeling van de WGS te plannen. Hierop kwam steun van de fracties van VVD, BBB, PVV, CU (samen 39 zetels, inclusief CDA). De fractie van PvdA/GroenLinks wilde echter het werkbezoek aan de AP afwachten, om vragen te kunnen stellen naar aanleiding daarvan. De Partij voor de Dieren liet weten nu al nadere vragen in gedachten te hebben. Als compromis concludeerde voorzitter Dittrich om eerst het werkbezoek en de vragenronde te houden en het daarna snel te behandelen.

4.5 Update Besluit gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden

We zijn sinds 14 februari in afwachting van het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens op het concept-BGS. Op 22 augustus gaf de AP een nieuwe prognose: men verwacht dit advies in september, vermoedelijk na het werkbezoek van 12 september, gereed te hebben en ons toe te zenden. Nadat dit advies is verwerkt, kan het BGS door naar de CBJ, de MR en daarna in voorhang.

4.6 Afstemming

De aangepaste stukken zijn afgestemd met DGRR en ambtelijk FIN en SZW.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.